

TIV Menorca

Tractament Integral de Residus Voluminosos de Menorca

Memòria I Premis Menorca Agenda Local 21

Agost 2009

ÍNDEX

I	<u>PRESENTACIÓ DE L'ORGANITZACIÓ</u>	2
1	<u>DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMPRESA</u>	2
2	<u>DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT EMPRESARIAL</u>	2
II	<u>DADES DESCRIPTIVES DE LA INICIATIVA</u>	4
1	<u>TÍTOL DEL PROJECTE</u>	4
2	<u>JUSTIFICACIÓ I MARC DE REFERÈNCIA</u>	4
3	<u>OBJECTIUS: GENERALS I ESPECÍFICS</u>	5
4	<u>OBJECTIUS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES DELS COMPROMISOS D'AALBORG+10 RELACIONATS AMB L'INICIATIVA</u>	5
5	<u>DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS</u>	7
6	<u>CALENDARI I LLOC DE REALITZACIÓ</u>	8
7	<u>MECANISMES D'AVAUACIÓ I RESULTATS OBTINGUTS</u>	9
8	<u>PRESSUPOST DE LA INICIATIVA</u>	9

I PRESENTACIÓ DE L'ORGANITZACIÓ

1 DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMPRESA

Nom: Tractament Integral de Residus Voluminosos de Menorca SLU

Domicili Fiscal: Ctra. Me-14, s/n – 07712 Maó (Menorca)

Domicili per efectes de notificació: ^{c/} Santa Eulàlia, 83 – 07702 Maó (Menorca)

Telèfon: 971 36 81 39   **Fax:** 971 36 72 33

E-mail: tiv@tivmenorca.com

NIF: B-57584443

Data de constitució: 12 de setembre de 2008.

Forma jurídica: Societat limitada unipersonal propietat de Càritas Diocesana de Menorca.

Àmbit territorial d'actuació: Insular.

Horari d'atenció: de dilluns a divendres, de 8 a 14 i de 15 a 18 h.

2 DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT EMPRESARIAL

TIV Menorca és una empresa propietat de Càritas Diocesana de Menorca, promoguda amb la finalitat de gestionar l'única planta de tractament de residus voluminosos de la nostra illa, basant-se en dos pilars fonamentals: assolir uns **elevats graus de valorització dels residus voluminosos**, incloent com a part fonamental la reutilització, avalada per l'experiència de Mestral en la gestió de residus de més de 12 anys; i la **creació d'ocupació per a persones en situació o risc d'exclusió social**.

La planta de residus voluminosos de Menorca està situada al terme municipal de Maó, d'acord amb allò previst al Pla Director Sectorial per a la gestió dels residus no perillosos de Menorca, aprovat pel Ple del Consell Insular en sessió de 26 de juny de 2006 (BOIB núm. 109, de 3 d'agost de 2006). La planta de residus voluminosos ha estat promoguda per Càritas Diocesana de Menorca amb la col·laboració de l'Ajuntament de Maó, que ha cedit els terrenys necessaris per construir la planta, i amb el suport del Consell Insular de Menorca i el Govern de les Illes Balears, que han permès el finançament de part de la inversió inicial a través de fons europeus (FEDER).

El principal objectiu d'aquesta instal·lació és reduir al màxim la quantitat de residus que es deriven a l'abocador de Milà, únic abocador de Menorca, per tal d'allargar la seva vida útil i

garantir la correcta gestió de la resta de residus al derivar-los a altres plantes de tractament, ubicades dins i fora de l'illa.

Les instal·lacions de **TIV Menorca** estan dissenyades per a tractar tots els residus voluminosos de l'illa, com poden ser mobles, electrodomèstics, matalassos, tota mena d'estris (bicicletes, ornaments, estores, estris de cuina,...), roba i altres residus de caràcter més especial com a palets fora d'ús, sanitaris, finestres, portes, etc. D'altra banda la planta de tractament també contempla instal·lacions per classificar i emmagatzemar residus perillosos d'origen domiciliari com poden ser piles, fluorescents, tòners o envasos contaminats (pots de pintura, dissolvents, olis, aerosols,...) provinents de la recollida domiciliària de residus voluminosos.

La planta de residus voluminosos gestionada per **TIV Menorca**, representa un complement de la nova xarxa de deixalleries de Menorca, rebent tots els residus voluminosos que en ella es generen. De la mateixa manera, la planta rep tots els residus voluminosos procedents dels diferents serveis de recollida municipal d'estris i voluminosos, dels establiments comercials i dels grans generadors (hotels, indústries, hospitals, etc.).

La planta funciona con un gran centre de transferència, on entren residus i surten diferents materials que s'envien a gestors autoritzats pels seu posterior tractament. D'aquesta manera, un cop descarregats, els residus voluminosos es separen i es classifiquen per categories per procedir després al seu pretractament (línies de selecció, desmuntatge, separació per materials, especialment els elements tòxics i perillosos), trituració i emmagatzematge temporal per al seu enviament posterior a gestors autoritzats fora de Menorca, que seran els encarregats del reciclatge, valorització o abocament en dipòsit controlat.

Com s'ha mencionat anteriorment, un dels principals objectius del projecte **TIV Menorca** és la integració social a través de la inserció laboral de col·lectius en risc o situació d'exclusió social. Per aquesta raó, recentment **TIV Menorca** s'ha constituït com a la primera Empresa d'Inserció de Menorca.

Degut a que els processos productius són intensius en mà d'obra i no requereixen una gran qualificació, al **TIV Menorca** s'ha aconseguit integrar els processos d'inserció laboral, marcats dins d'un itinerari d'inserció personalitzat, amb els diferents processos o etapes productives que es realitzen dins la gestió de residus voluminosos, com per exemple, la recollida, classificació, emmagatzematge, reutilització (reparació de mobles, electrodomèstics,...), i reciclatge.

Al ser una empresa promoguda per Càritas Diocesana de Menorca, **TIV Menorca** s'integra dins del conjunt d'activitats desenvolupades per Càritas, a favor de la integració social de col·lectius desfavorits a través de la inserció laboral, fent valer la seva contrastada experiència en aquest sector. Càritas Diocesana de Menorca, a través del seu projecte Mestral, acumula una experiència de quasi 15 anys, treballant per la inserció socio-laboral d'aquests col·lectius en l'àmbit dels residus (tallers de reutilització, gestió de deixalleries, gestió de residus perillosos, sensibilització ambiental,...).

D'aquesta manera, **TIV Menorca** representa també un complement a les activitats que es desenvolupen a Mestral, tant en el treball d'inserció socio-laboral de col·lectius desfavorits com en la gestió de residus.

TIV Menorca, a través de Càritas Diocesana de Menorca i el seu projecte Mestral, participa de les diferents xarxes d'economia social, com són REAS (Red de Economía Alternativa y Solidaria) i AERESS (Asociación de Empresas de Recuperación de Economía Social y Solidaria).

II DADES DESCRIPTIVES DE LA INICIATIVA

1 TÍTOL DEL PROJECTE

CREACIÓ D'UN JARDÍ I UN HORT ECOLÒGIC COM A EINA DE SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL

2 JUSTIFICACIÓ I MARC DE REFERÈNCIA

Com s'ha mencionat anteriorment, **TIV Menorca** és una empresa propietat de Càritas Diocesana de Menorca, que com a tal, s'integra dins de les iniciatives de Càritas que treballen per tal de promoure el desenvolupament sostenible. La planta de residus voluminosos que gestiona **TIV Menorca** representa un important element de sensibilització i educació ambiental per la població menorquina.

Des del començament, el projecte de construcció de la planta va considerar en el seu disseny la possibilitat de desenvolupar diverses activitats lligades a la sensibilització i educació ambiental. De fet, les instal·lacions de la planta estan preparades per rebre visites de diversos tipus, per tal de que puguin conèixer d'aprop la gestió que es dur a terme amb els residus voluminosos, des del seu origen, fins al destí final que se'ls dona. D'aquesta manera, la planta consta amb una sala d'exposició permanent i una aula multi funcional amb capacitat per 50 persones.

La planta de residus voluminosos es va dissenyar considerant criteris de construcció ambientalment sostenibles, que van des de la utilització de materials ecològics o amb un alt potencial de reciclatge, fins a criteris de reutilització de les aigües, estalvi d'energia o generació d'energia renovable.

Per tal de ser coherent amb aquests criteris constructius i amb la finalitat del projecte, es va dissenyar un jardí i un hort ecològic dins les instal·lacions de la planta. L'elaboració d'un hort ecològic ve a compensar la pèrdua de sòl rústic que va implicar la construcció de la planta de residus voluminosos. Per la seva part, el jardí constitueix una pantalla vegetal que redueix l'impacte paisatgístic de la planta.

El jardí i l'hort ecològic representen un element més dins de la planta de residus voluminosos per a treballar la sensibilització i educació ambiental. La idea central és que els visitants puguin veure, per una banda, un jardí dissenyat amb criteris sostenibles, format principalment per espècies autòctones, i per l'altra banda, un hort creat amb criteris d'agricultura ecològica.

Per a l'elaboració de les dues iniciatives es pretén comptar amb la col·laboració dels treballadors d'inserció de la planta i amb la possibilitat de tenir usuaris de Renta Mínima d'Inserció (RMI) derivats dels Serveis Socials Municipals, que realitzaran una contraprestació a la planta i iniciaran la seva formació pre-laboral dins el camp de la jardineria i agricultura ecològica, seguint les fases del seu itinerari d'inserció. D'aquesta manera, la creació del jardí i l'hort ecològic s'integraran dins de la resta d'activitats destinades a la inserció laboral, coordinades per un tècnic i una tutora social.

De la mateixa manera, en el 2008 es va iniciar l'activitat, mitjançant la contractació d'un jardiner a través del *Programa de col·laboració amb organismes públics i altres entitats* del SOIB.

Aquestes dues iniciatives, s'han realitzat amb el suport de Mestral, que a través del seu projecte Arbres d'Algendar, ha donat assessorament en el disseny del jardí i de l'hort. És important mencionar que Càritas Diocesana de Menorca desenvolupa el projecte Arbres d'Algendar des de fa més de 4 anys i que a més, Càritas és membre del Consell Balear per a la Producció Agrària Ecològica i de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca.

Finalment, és important assenyalar que **TIV Menorca** ha ofert els seus serveis dins la Guia de Salut Jove del curs 2009-2010, de manera que podrà rebre les visites de diferents centres educatius de tota l'illa.

3 OBJECTIUS: GENERALS I ESPECÍFICS

Els objectius generals d'aquest projecte són:

Ambientals:

- a) Sensibilitzar envers l'agricultura ecològica i la jardineria autòctona.
- b) Compensar la pèrdua de sòl rústic que va implicar la construcció de la planta de residus voluminosos amb la creació d'un hort ecològic i un jardí sostenible.

Social:

- a) Formar a persones amb risc o situació d'exclusió social en el camp de l'agricultura ecològica i la sensibilització ambiental.

Els objectius específics són:

- a) Promoure una agricultura domèstica tradicional més sostenible i autosuficient.
- b) Oferir als treballadors d'inserció i a la resta de participants les competències tècnico-professionals necessàries pel seu accés al món laboral normalitzat.
- c) Formar en competències laborals bàsiques i habilitats socials i modificar les pautes de comportament i actituds que dificulten l'accés a la feina i la integració a la comunitat.

4 OBJECTIUS I LÍNIES ESTRATÈGIQUES DELS COMPROMISOS D'AALBORG+10 RELACIONATS AMB L'INICIATIVA

Les línies estratègiques i compromisos d'Aalborg+10 relacionats amb l'iniciativa són:

LE 3. Béns Naturals Comuns.

1.- Reduir el consum d'energia primària i incrementar el percentatge d'energies renovables. El disseny de la planta ha considerat criteris d'estalvi d'energia, aprofitament de llum natural, circulació natural d'aire, i la possibilitat d'implementar a la teulada una instal·lació fotovoltaica per a la generació d'energia.

2.- Millorar la qualitat de l'aigua, estalviar aigua i utilitzar l'aigua de manera més eficaç. La planta consta amb una complexa xarxa de sanejament, que gestiona correctament totes les aigües. D'aquesta manera, els pluvials de la teulada són recollits en un depòsit per a la seva reutilització en el reg del jardí i l'hort ecològic; els pluvials de les pistes són recollits en un altre depòsit, que disposa a la seva entrada d'un decantador de greix, per a ser reutilitzades en sanitaris, la neteja de la nau i les pistes; les aigües de la neteja de l'interior de la planta són gestionades en una bassa exterior oberta per a separar els lixiviats; i a més es disposa d'un depòsit per l'aigua potable i una fosa sèptica per les aigües residuals.

3.- Promoure i incrementar la biodiversitat, i estendre els espais naturals i els espais verds designats i tenir-ne cura. A través de la nostra iniciativa, fomentem els espais verds que envolten tota la planta de tractament de residus voluminosos, amb la creació de l'hort ecològic i les zones ajardinades.

4.- Millorar la qualitat de la terra, preservar la terra ecològicament productiva i promoure l'agricultura i silvicultura sostenibles. Tant el jardí com l'hort s'han dissenyat amb mètodes tradicionals, respectuosos amb el medi, i seguint criteris d'agricultura ecològica.

LE 4. Consum i elecció d'estils de vida responsables.

1.- Evitar i reduir els residus, i incrementar la reutilització i el reciclatge. El jardí i l'hort ecològic representen un element més de sensibilització ambiental dins de la planta de tractament de residus voluminosos, ja que el reg es realitza amb aigua recollida dels pluvials.

2.- Gestionar i tractar els residus d'acord amb els principis de les millors pràctiques.

3.- Evitar el consum d'energia innecessari i millorar l'eficàcia de l'energia final. Al TIV, tal i com hem explicat, compta amb unes instal·lacions dissenyades pensant amb l'estalvi energètic.

5.- Promoure de manera activa la producció i el consum sostenibles, especialment de productes amb etiqueta ecològica, orgànics, ètics i de comerç just. Càritas Diocesana de Menorca és membre del Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica i de l'Associació de Productors d'Agricultura Ecològica de Menorca. Els seus productes, els Arbres d'Algendar, disposen d'etiqueta ecològica. Els productes que s'obtidran de l'hort ecològic es repartiran entre els mateixos treballadors d'inserció i participants del projecte per tal que es conscienciïn envers el consum sostenible. Els excedents de productes, es podran destinar a finalitats socials (Casa d'acollida, Servei d'aliments de Càritas, etc...)

LE 5. Urbanisme i Disseny

1.- Reutilitzar i regenerar zones abandonades o desfavorides. La planta de residus voluminosos, gestionada pel **TIV Menorca**, està construïda en terrenys municipals on estava ubicat l'antic abocador de Torelló.

5.- Complir els requisits del disseny i la construcció sostenibles i promoure l'arquitectura i les tecnologies de construcció d'alta qualitat. Com s'ha comentat anteriorment, la planta de residus voluminosos es va dissenyar considerant criteris de construcció ambientalment sostenibles.

LE 8. Una Economia Local Activa i Sostenible.

4. Promoure mercats de productes locals i regionals d'alta qualitat. El producte Arbres d'Algendar assisteix a la Fira d'Agricultura Ecològica de Menorca, i per tant, col·labora en la tasca de promoció de la producció local i ecològica. Així mateix, el jardí del TIV, s'ha plantat amb arbres i plantes autòctones del Barranc d'Algendar. Igualment, l'hort es sembrarà amb llavors ecològiques i locals.

LE 9. Igualtat Social i Justícia.

1.- Desenvolupar i implementar programes per prevenir i pal·liar la pobresa. Com s'ha comentat anteriorment, **TIV Menorca** s'integra dins del conjunt d'activitats desenvolupades per Càritas Diocesana de Menorca, en favor de la integració social de col·lectius desfavorits a través de la inserció laboral. Càritas Diocesana de Menorca, des dels seus orígens, ha lluitat contra la pobresa i ha treballat per fomentar la justícia social, des de programes més locals com pugui ser el SAC (Servei d'Aliments de Caritat); beques i ajudes econòmiques que permeten a població en risc d'exclusió accedir a una formació pre-laboral a l'hora que rep d'uns ingressos mínims.

2.- Garantir un accés equitatiu als serveis públics, l'educació, les oportunitats de treball, la formació, la informació i les activitats culturals. **TIV Menorca**, al ser una empresa d'inserció, compte amb la figura d'una tutora social que destina part de les seves funcions a realitzar un acompanyament individual als participants, així com assessorar, informar, orientar i formar en habilitats socials, laborals, etc...

3.- Fomentar la inclusió social i la igualtat de gènere. A través de les diferents sessions formatives que reben els treballadors d'inserció, n'hi haurà d'específiques en igualtat de gènere, conciliació de la vida familiar i laboral, etc, tenint en compte la corresponsabilitat per part dels dos gèneres.

5 DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

Les instal·lacions del **TIV Menorca** estan ubicades a Maó, a la carretera de l'aeroport, i tant el jardí com l'hort estan ubicats dins de les instal·lacions de la planta.

L'hort ecològic estarà ubicat al cantó est de la planta i tindrà aproximadament 1.800 m² de superfície. Aquí es cultivaran les varietats de temporada i alguns arbres fruiters de varietats locals, sempre tenint en compte els criteris d'agricultura ecològica, assessorats pels tècnics de Càritas Diocesana de Menorca, que és membre del *Consell Balear per a la Producció Agrària Ecològica*.

La zona ajardinada està a tot el voltant de la planta i té una superfície aproximada de 2.900 m². Al jardí s'empraran principalment espècies autòctones xeròfites. Abans de l'inici de l'ajardinament, s'ha fet un disseny de plantacions, consistent en la selecció de les espècies que es plantaran, la mida de les plantes, l'origen, presentació, les proporcions de cada espècie dintre de la plantació i les densitats de plantació. A més de la selecció d'espècies adequada, que té en compte la vegetació natural de la zona, es projectarà el manteniment i un disseny de recobriment del substrat atractiu i fàcil de mantenir.

El reg d'ambdues zones és dur a terme amb les aigües provinents del dipòsit d'aigües pluvials recollides de la teulada de la planta. D'aquesta manera, el concepte de reducció i reutilització dels recursos que tant es treballa a la planta i que s'explica en la sensibilització ambiental, es veu reforçat.

Com s'ha comentat anteriorment, la creació del jardí i de l'hort ecològic s'ha fet amb el suport de Mestral, a través del seu projecte Arbres d'Algendar, que disposa d'un viver propi, fet que ha facilitat la previsió i preparació del material. Si fes falta es produirà i facilitarà més material,

sempre a partir de llavors autòctones. El material que no es disposés, s'adquirirà d'un altre viver de plantes autòctones.

Per millorar l'eficàcia del projecte en temes d'inserció laboral, els beneficiaris rebran una formació teòrico-pràctica, per aprendre les principals tècniques i procediments de l'ofici. Paral·lelament, es complementarà la formació amb sessions d'entrenament en habilitats socials, de comunicació, hàbits de treball, etc., actuant d'acord amb les necessitats individuals.

D'acord amb açò, en el funcionament del projecte es poden distingir clarament tres fases o etapes principals:

- Fase de preparació del terreny i elaboració de planters: en aquesta fase, tant el pagès-hortelà com el jardiner llaurari o prepararien la terra per a poder passar al cultiu. Es prepararia el material, tant planter agrícola com de llavor forestal que es cregués necessari.
- Fase de sembra-plantació i manteniment: Aquesta segona fase requereix respectar els períodes de plantació que cada varietat precisa. A més, s'haurien de dur a terme les feines de manteniment ordinàries (reg, neteja de males herbes, etc.). Tot açò suposaria una dedicació important d'hores de feina.
- Fase d'ús com a recurs de sensibilització: és la darrera etapa de tot procés, i la que representa continuïtat (juntament amb el manteniment). El desenvolupament d'aquesta fase requereix d'unes feines prèvies de preparació, difusió, etc. Malgrat l'anterior, les dues primeres fases també poden representar un recurs com a sensibilització, ja que permeten visualitzar les iniciatives des del seu començament.

6 CALENDARI I LLOC DE REALITZACIÓ

El jardí es va començar a fer, en una primera etapa, al novembre del 2008 i actualment es troba en una fase de consolidació per donar lloc a una segona etapa.

Etapa 1: Disseny del jardí, juliol 2008

Etapa2: Sanejament i preparació d'instal·lacions agost – setembre 2008

Etapa 3: Moviments de terra, novembre de 2008

Etapa 4: Plantació d'arbres i plantes, novembre 2008 – febrer 2009

Etapa 5: Consolidació i manteniment d'espècies existents, febrer – setembre 2009

Etapa 6: Plantació d'arbres i plantes, octubre 2009 – febrer 2010

Etapa 7: Manteniment, a partir de febrer de 2010

L'hort ecològic encara no s'ha començat a fer, només s'ha dissenyat.

Etapa 1: Disseny de l'hort, agost 2009

Etapa 2: Moviments de terres, novembre 2009

Etapa 3: Xarxa de reg, desembre 2009

Etapa 4: Plantació i sembrar, gener 2010

Etapa 5: Manteniment i explotació, a partir de gener o febrer de 2010

És important mencionar que, en els dos casos, els visitants del **TIV Menorca**, poden conèixer de primera mà com es troben les dues iniciatives, independent de les etapes en què es trobin.

7 MECANISMES D'AVALUACIÓ I RESULTATS OBTINGUTS

Per les característiques d'aquesta iniciativa, l'avaluació que es dur a terme és contínua, tant en l'assoliment d'objectius generals com específics, tenint en compte els següents indicadors:

- Número d'escoles que visiten el projecte com activitat d'educació ambiental i número d'alumnes participants.
- Número d'usuaris i treballadors d'inserció que participaran en el projecte.
- Número d'usuaris i treballadors d'inserció que adquireixen els hàbits socials i laborals bàsics.
- Número d'usuaris i treballadors d'inserció que s'inserten laboralment al mercat de treball ordinari.
- Quantitat i qualitat dels productes sembrats.

Les persones encarregades d'avaluar l'activitat presentada serà, d'una banda, el jardiner tècnic horticultor que avaluarà les tasques relacionades amb les habilitats tècnico-formatives específiques de la professió i d'altra banda, la tutora social, que avaluarà de forma contínua, totes aquelles habilitats laborals, socials i personals de cada un dels usuaris i treballadors.

8 PRESSUPOST DE LA INICIATIVA

A continuació es detalla el pressupost que compta **TIV Menorca** per elaborar l'iniciativa. Com s'ha comentat anteriorment, la realització d'aquesta iniciativa no té una finalitat lucrativa, per tant, no hi ha una generació d'ingressos relacionada directament amb ella. No obstant, s'emmarca dins les inversions necessàries per poder desenvolupar les activitats de la planta, és a dir, tant la inversió com les despeses relacionades amb aquestes iniciatives s'han internalitzat dins dels costos d'explotació de la planta.

Malgrat això, **TIV Menorca** intentarà aconseguir ajudes o subvencions per poder reduir aquestes despeses.

	2008	2009	2010
Elaboració projecte jardineria	865,00 €		
Moviments de terra (jardí i hort)	2.663,75 €	2.300,00 €	
Sistema de reg (jardí i hort)	1.206,70 €	710,00 €	2.540,00 €
Subministrament de plantes i arbres			
Pantalla vegetal anterior	633,50 €	650,00 €	
Pantalla vegetal posterior	1.276,00 €	3.136,50 €	
Aparcament		1.480,00 €	
Jardineria paret		176,00 €	
Equips i eines	550,00 €	200,00 €	200,00 €
Mà d'obra (creació i manteniment)	5.485,23 €	8.308,56 €	8.308,56 €
TOTAL	12.680,18 €	16.961,06 €	11.048,56 €